

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára:

Egész évre	8 K
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „
Egyes szám ára 20 filler.	

Felelős szerkesztő:

OSZESZLY M. VICTOR.

Laptulajdonos és kiadó:

BALKÁNYI ERNŐ.

Telefonszám: 13.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balkányi Ernő könyvkereskedésében Alsólendván.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A nyitlter sora egy korona.

Kórház-ügyünk.

Alsólendva, 1913. február 1.

Az „Alsólendvai Híradó“ legutóbbi számában közöltük — minden kommentár nélkül — Alsólendva nagyközség 1912. évi zárszámadásait. Közöltük, hogy a város mérleg-számlája 1912. december hó 31-én 18040 kor. 75 fillér maradványt mutatott, ami bizony nem valami horribilis összeg egy olyan községnél, melyet szeretünk bizonyos elbizakodottsággal városnak titulálni. A zárszámadásból tudtuk meg azt is, hogy a községi szegény-alap sokkalta szegényebb, mint hittük; sokkalta szegényebb, mint amilyennek szabadna lenni; sokkalta szegényebb, mint a község által gyámolított, segélyezett községi szegények mind együttvéve. A szegény-alap — mely állandóan differenciával dolgozik — mult évi bevétele és kiadása között is 166 korona 32 fillér hiány mutatkozik, ennyivel többet fizettek ki a szegény-alapból, mint amennyi a bevétel volt. Szomorú tény ez kérem és jellemző ennek a községnek a vagyoni viszonyaira.

De nem ez az, amit a községi zárszámadással kapcsolatban konstatálni kívánunk. Hanem — mint a fenti cím mutatja — a kórház-ügyről akarunk egyet-mást elmondani. Az alsólendvai kórház-üggyel — sajnos — még ma is ott tartunk, ahol tíz évvel ezelőtt tartottunk: vagyis sehol. Van is kórházunk, meg nincs is. Azt a Szent-

János-utcai ütött-kopott sárga házat, melytől a beteg ember jobban fél, mint magától a haláltól, csak a legnagyobb jóakarattal nevezhetjük kórháznak. Tulajdonképpen csak mumusa azoknak, akiket valami otthon nem kezelhető bajuk kórházi ápolásra kényszerít, de ezek is inkább hónapokon át sanyolódnek betegsüglük, vagy megtesznek hosszú utakat vonaton vagy kocsin, semhogy a lendvai kórházat vegyék igénybe. Mégis, a község kórház-alapjának 10,334 korona kiadása volt az elmúlt évben.

Ugy kellene lenni tulajdonképpen, hogy legalább minden járási székhelyen kellene egy rendesen felszerelt kórháznak lenni. De Magyarország — ellentétben a nyugati kultúr-államokkal — még ma is ott tart, hogy az állam sportok, versenyek, meg más úri passziók támogatására vagyonekat áldoz, s évenként ezer, meg ezer emberélet pusztul el rendes kórházak hiányában. Még ma is ott tartunk, hogy egy szerencsésen elmebajos — mint legutóbb Alsólendván is megtörtént — heteken keresztül vesélyezteteti hozzátartozói és az egész lakosság testi épségét és életét anélkül, hogy valamelyik elmegyógyító-intézetbe be lehetne — protezsálni. Mert szomorú, de úgy van, hogy ebben az úri cifraságokkal teljes országban többek között még a bolondok házába is protekcióval lehet bejutni. Aki nek nincs protekciója, az nem boldogul semmi téren; protekció nélkül még bolondnak sem érdemes lenni. Bolond egy dolog ez nagyon!

A kanizsai kórházban a földön fekszenek a betegek, mert állandóan annyian vannak, hogy az ágyakon nem férnek meg. Az egerszegi „megfigyelőben“ is héring módjára vannak összehúpréselve a szerencsétlenek. S amikor egyik vagy másik város egyik vagy másik országos elmegyógyító-intézetbe fordul egy-egy közveszélyes örült részére, a stereotip válasz mindig az, hogy „nincs hely.“ Hej, de jó volna ezekre a dolgokra pl. képviselő-választások idején gondolni, mikor az „alkotmányos“ költségekre százezreket szór ki egyik vagy másik párt!

Beteg, rémségesen beteg ez az ország. Beteg a népe, beteg minden intézménye. S legfőképp beteg ennek az országnak a kórház-ügye. Zalamegye elég nagy megye, közel 500 ezer ember lakja, s van mindössze két kórháza. Egyik Kanizsán, másik Egerszegen. Mind a kettő állandóan zsúfolva van. Tapolca, Keszthely, Csáktornya, Sümeg, Alsólendva pedig nem számíthat egy vörös rézfitying kormánysegélyre sem, amiből rendes kórházat építhetne. A csáktornyai járásból például egy idegen ország, Horvátország kórházaiba viszik a betegeket, Alsólendván pedig a betegek jobban félnek a kórháztól, mint a haláltól.

Szégymteljes állapotok ezek, amiket jogosan restelhetnénk a többi kulturállamok előtt. Csakhogy mi nem restelkedünk. Mert a mi betegségünk éppen abban nyilvánul meg, hogy már — szégymelni sem tudjuk magunkat mások előtt.

Sötét kezek.

— A hortobágyi magyar nép szájából. —

Irta: **BUDAVÁRY LÁSZLÓ.**

(3)

— Igazán, az a szöke egészen úgy beszélt, hogy én nem merem biztosra venni, hogy ökö volnának Rudolf és kísérelője, — kételkedett az egyik.

— Talán csak nem hiszed el neki, hogy csakugyan mesterlegények? Elég számar volt az a vén kocsmáros, hogy elhitte nekik, minket ugyan nem tesznek lövő! — förmedt rá dühösen egy s utána mindnyájan elhallgattak.

Kovách homlokán hideg verejtékcseppek gyöngyöztek le, a hallottakat végig gondolva. Mit akarhatnak ezek? Iszonyu gyauu ébredt fel felkében s egy kínos sejtés hatotta át minden tagját: ezek orgyilkosok, felbérelt orgyilkosok; de meg fogom védeni az én urat, szerető édes hazám jövendő ajtját, a véremmei, az életemmel fogom megmenteni. Inkább ezerszer járja át szívemet az éles tőr, inkább milliószor szorítsák el lélekzete-met a sötét, fekete kezek, de Rudolfnak élnie kell, mert haláia porba sújtaná a nemzetet s vele sárba szállna millióknak vágya, drága reménysége. Elhatározta, hogy a trónörökösért feláldozza magát.

A csapláros a csárda pincéjében aludt, hozzá lopózott s felköltötte:

— Bácsikám, ülj fel gyorsan az egyik lovadra, a másikat pedig fogd kötőféknél s nyargalj be gyorsan Debrecenbe!

— Miért uram, miért? Talán ég a csárda, vagy mi baj van?

— Ne kérdezd, a királyfi akarja! Reggel mi is utánad megyünk, várj bennünket a város határában!

Nem szólt a vén ember semmit, felugrott a leterített bundáról s kisetett az udvarra, hol két pompás lova volt kikötve egy terebélyes akáchoz. Ha Rudolf királyfi mondja, kész lenne talán a pokolba is menni. Egy-két perc, s a tüzes csikók röpitették az öreg embert a végtelen pusztán keresztül.

Kovách visszasietett az istállóhoz s tovább hallgatózott. Remegve várta a hatást, melyet a lödöbögés ebrezt az idgenekben.

— Halljátok a lödöbögést? — hangzott egyszerre több hang a padlásról.

— Halljuk! Vajjon ki ment el?

— Ketten vannak.

— Tán csak nem ökö?

— Hátha?!

— Gyerünk utánuk!

— Maradjatok veszteg! Szándékunkat nem árulhatjuk el egy esetleg sikertelen üldözéssel, — hallatszott egy keményen kimondott parancs.

Kovách a komoly pillanat dacára is örvendett, hogy sikerült a csel. Gyorsan visszasietett a szobába s elfújva a gyertyát, az ivóba ment, gondosan ráfordítva a kulcsot a trónörökösre. Aztán térdre esett s buzgón imádkozott Istenhez, hogy segíse meg őket a megpróbáltatások e pilanatában.

Künn gyönyörű éj volt, teljes pompájában világitott a hold s a csillagok kedvesen lövették szét sugaraikat. A „Göncöl-szekér“ iefelé hajlitta már rudját s a tejuton mintha sötét szellemek kergetőztek volna.

Sok idő mult el így kínos várakozásban s abban a percben, amint az ifju befejezte imáját, megszólalt a kakas. Rémesen hangzott a kukorékolása.

Kovách elszorulni érezte szívét.

— Istenem, segits!

Kívülről zörgettek.

— Hé, ajtó!

Kovách hallgatott.

— Hé, nem hallod? Ajtót! Kocsmáros! — kiálták többen.

Az ifju megszólalt, hűen utánozva Rudolf királyfi hangját:

— Mit akarunk?

— Ajtót nyissson! Nem akarunk mi semmit, csak bemenni!

— Nem nyithatom ki, mert a kocsmáros, meg a barátom clement Debrecenbe s magukkal vitték a kulcsot. Várjanak reggelig.

— Tehát egyedül van az ur?!

— Egészen egyedül.

— Törjétek be az ajtót! — hangzott a parancs német nyelven.

— Mit csináljak? — gondolta a szegény ifju.

— Ha nem nyitom ki, betörnek, Rudolf felébred a zajra s akkor nem tudom, mi történik.

Istenem, ha nem volna olyan makacs a királyfi,

A szegény ember fűtőanyagja

Küzdelem a pálinkaivás ellen.

I.

Egy hír jelent meg az újságokban: Sáros megye alispánja körrendeletet bocsátott ki az iszákosság korlátozása tárgyában. Felhívta a megye főszolgabíráját s a községek előjáróságait, hogy minden erejükkel korlátozzák az alkoholizmus terjedését és hassanak oda, hogy különösen a nők és gyermekek ne juthassanak a testtelket őrö pálinkához. Jelentéktelen kis dolog a sárosmegyei alispánnak ez a rendelete, de ha közelebbről ismertetjük e rendelet okait, meg látjuk annak országos jelentőségét. Mert a pálinka a magyar ember legnagyobb átká. Kolera, árvíz, tüzvész és egyéb itéletnapok együttvéve nem tettek annyi kárt a magyar népben, mint ez a csábító, gyilkos ital, mely az embert előbb az általnál is aljassabbá süllyeszti, aztán megöli idő előtt.

Hiteles statisztikai adatok mutatják, hogy a törvény, a becsület, az erkölcs ellen elkövetett bűnöknek egynyeladrésze a szesz italok, legfőképpen a pálinka rovására irandó. Ami pedig az alkohol romboló hatását, szörnyű pusztításait illeti, az szinte megdöbbenítő. Elmondja ugyanis a statisztika, hogy az elmúlt 1912. évben az alkohol mértékelen élvezetétől származó betegségben Magyarország lakosainak 28 százaléka pusztult el, míg a börtönbe kerültek 19 százaléka az alkohol mértékelen élvezete juttatta az erkölcsi halottak világába. Az elmebeteg közt is nagyon sokat a pálinka vitt az élő-halottak birodalmába.

Eme elszomorító tények megszüntetését, illetve korlátozását célozza Sáros megye alispánjának most kibocsátott rendelete, de sajnálattal mondhatjuk, hogy minden igyekezete hiábavaló marad. S hiába a társadalom minden üdvös igyekezete is, mert ez az egyre terjedő betegséget lehetetlen kiirtani. A magyar népnek életszükségletéhez tartozik a pálinka, s amint azt az újabb esetek is bizonyítják, már a gyermekeket is pálinkának nevelik.

Megdöbbenve tapasztaljuk ugyanis, hogy manapság már nemcsak a férfiak, de a nők és gyermekek is pálinkával élnek, különösen így tél idején. A hideg idő beálltával egyre többen keresik fel a pálinkás-boltokat és kocsmákat, a hol deciszámra veszik a pálinkát, ami a szegény em-

bernek melet ad. Mert a pálinka még mindig olcsóbb, mint a szén és a fa, s így jobban lehet felmelegedni mellette. A napjainkban dühöngő nagy szén- és fadrágaság még csak fokozza a pálinkafogyasztást, s nagyon találó annak a nap-számoknak a szén- és fadrágaságra vonatkozó ama kijelentése, hogy ő nem bánja, ha száz pengő is egy métermáza szén, vagy fa, mert hát a magafajta szegény ember nem szénnel fűt, hanem pálinkával.

Az emberiség elsatnyulásának egyik legnagyobb oka is az alkoholból ered. Megmérhetetlen az a szellemi és erkölcsi kár, melyet az idő folyamán okoz. Mert nem csak a testet támadja meg, hanem a lelket is. Ott látható ennek hatása a kocsmákban és lebujszókban, még pedig óriási számban. A satnya nemzedék megdöbbenítő példákkal igazolja, hogy mi az alkohol, a mérgezett pálinka. Az apáknak pedig a bűneit látja a hetedik nemzedék is és sínyleni fogja az alkohol-szenvedély rettenetes következményeit.

Nagy mértékben pusztítja ez a járványos betegségnek is deillo utolatos rossz hajlam a társadalmat. Aki ezt a szomorú jelenséget megfigyeli, megdöbbenve láthatja, hogyan teszi tönkre az alkohol a családok ezreit és mennyi vagyon romlásának, mennyi nyomornak az okozója. De nemcsak az emberi életet mérgezi meg, hanem tönkreteszi a nemzeti vagyon egy nagy részét is. Megmérgezi a jövőt, míg a jelen nyomorúságait nagyobbitja. A betegségek ezrének csiráját ülteti el a jövő nemzedék szervezetébe és erkölcsi-cseiben is végzetesen megtámadja.

Zalavármegye népesedési statisztikája.

Az új népszámlálás adatai.

Magyarország legutóbbi népszámlálási adatai feldolgozva, amelyből Zalavármegye adatai bizonyára érdekelni fogják olvasóinkat, a következők:

Zalavármegye összes lakossága az 1869-iki első és az 1910-iki utolsó népszámlálás közötti idő alatt így növekedett számokban:

1869-ben	333 237
1880-ban	359.974
1890-ban	404.699
1900-ban	435 253
és 1910-ben	464.346

az imént elmenekülhetünk volna a kocsmáros-sal, de tudom, hogy nem tette volna meg, nem is mertem megkísérélni a rábeszélést, úgy sem hitte volna el, hogy élete ellen törnek.

Elhatározta magát a végsőre s mikor ajtót nyitva megjelent a küszöbön, iszonyú durranás rázkódtatta meg a levegőt s az ifjú egy halk kiáltással összerogyott.

A gyilkosok meglegedetten vágattak ki a csillagok éjszakába.

Rudolf fölgrótt ágyából, ijedten szaladt az ajtóhoz, de zárva találta. Teljes erejéből meg-rázta a születte deszkákat, a zár felszakadt s ő szédülve dült rá megölt barátjára.

A pusztán hús szél csapott keresztül, a ház fölött kísértetiesen rikoltott a kukiv, a hold el-rejtette arcát egy felhőfoszlány mögé, a légből hűvös harmatecspek hullottak alá s a csillagok félnéken pislogtak a magas égbolton.

A kakas másodszer kukorékol.

A kocsmáros már messze járt, de a lövés zajára visszafordította lovát. Megérezte, hogy baj van. Megérkezve, kimerülten szállt le lováról s sietett a ház felé. A küszöb előtt rettenetes látvány tárult szeméi elé. Egy véres alak fekszik az ajtóban s mellette valaki fájdalmasan zokog.

Órült gondolatok szálltak meg lelkét s nem tud egy hangot sem kiadni. Megkövülten áll s hallja, amint lassu, szakgatott hangon megszólal a haladókló:

— Edes, jó uram, az életet ad akarták el-venni, de én az enyémet adtam oda váltásul.

Sohsem hitted nekem, hogy bárhová elérnek azok a sötét kezek, melyekről annyit beszéltem. Látod, drága uram, nem jó szeretni ezt a nemzetet, mert vannak, kiknek e szeretet fáj. Tudtam én azt régen, hogy ennek el kell jönni egyszer, azért vigyáztam rád jobban, mint az életemre. Szive-sen halok meg érted! Aldjon meg az Isten!

S az a nemes lélek felszállt az Urhoz, hogy eggyel több legyen a vértanu, aki megmozdítsa az Isten bosszuálló jobbát, a sötét kezekre rá-sújtani.

Rudolf megcsókolta a halott homlokát s könnyei végigfolytak a viaszsárga arcon.

A nap első sugarait veté a földre, a harmatecspek, mint gyöngyszemek tündököltek a buja, zöld fűben, a pacsrta bánatosan csicseregte dalát s benn a csárda kis szobájában fehér abrosszal letakarva feküdt egy ifjú halott. A trónörökös pedig vágatott sebesen új kísérőjével, a vén csaplórossal a bihari hegység felé s onnan tovább, tovább...

*

— Kovácsot a hortobágyi szegénylegények temették el. Ott van a sirja a csárda romja mellett. Virág is nyílt rajta! — végezte beszédjét az öreg számadó, akitől ezt a történetet hallottam. — Hanem azt senki se mondja nekünk, hogy Rudolf meghalt, mert az nem igaz! Hazugság a meierlingi tragédia is, csak áltatják velé a magyart. Visszajön még bizonyosan a királyfi ebbe a szép országba, hogy a csárdai esküjét beválthassa...

A két utolsó számot nézve tehát azt találjuk, hogy az utolsó tíz év alatt 29.217 lélekkel szaporodunk, ami 67%-nak felel meg. A szaporodásnak ez arányszáma eléggé kedvező, bár nem egy vármegye van, mely a 12%-on is felül emelkedett, mint például Komárom vármegye. Vannak azonban olyanok is, különösen a felvidéki megyék között, melyek csak tizedes törtekben tudják kifejezni a százalékos szaporodást.

Ezek után nem lesz érdektelen a férfiak és nők szaporodásának arányszámait vizsgálni. Zalamegyében 233.682 férfi és 232.651 nő van. Az arány körülbelül a régi adatoknak felel meg. 1900-ban 1000 férfire 902 nő jutott csak, most pedig ugyanannyi férfire 995 nő jut. Azonban a nőknek nem mindenütt ily szerencsés a helyzetük, mert van olyan megye is (pl. Tolna), hol egy férfire 1-2 nő esett, vagyis jóval nagyobb a nők száma.

Az életkor statisztikája is érdekes adatokat tartalmaz. A mi vármegyénkben hat évnél fiatalabb lélek 69.000 van s 60 évnél idősebb 33.000, ami a többi vármegyével összehasonlítva feltűnően magas szám. Tehát bármily feketének is ígérkezett Zalavármegye tudóvész statisztikája, a közegészségügyi állapotok kielégítőeknek mondhatók.

Érdekes az adatoknak nemzetiségi szempontból való összeállítása is. Zalavármegyében, ebben a horvát nemzetiség által oly nagyon elrejtett ország részben ez érdekes tanulmány is. Tehát ebből a szempontból klasszikálva Zalavármegye népességét, az utóbbi 10 év csekély változatos-ságot mutat. A megelőző népszámlálás alkalmával, 1900-ban a magyarországi 74,2%-kal volt képviselve, míg most ez a szám 74,5%-ra ment. Azt lehetnők, hogy ez a gyenge szaporodása a magyarságnak a horvátság rovására történt, azonban tévedünk. Mert a horvátok, akik 1900-ban a megye lakosságának 19,4%-át alkották, 0,3 perccellettel gyarapodtak, vagyis perccszáma 19,7 lett. A magyarságnak és sajnos a horvátságának szaporodása a német elem rovására történt, mely 10 év előtt 11%-al volt képviselve, míg most csak 0,8 perccel volt található. Még egy örömdetes fejlődést állapít meg Zalavármegye statisztikája, még pedig magyar ajkú lakosságának a magyar nyelvben tett haladásáról. E szerint a 10 év előtti népszámlálás azt tün-tette ki, hogy a nem magyar ajkúak között csak 19,2% beszél magyarul, addig e kategóriának most már 27,5%-a tartozik a magyarul tudók közé.

Vallások szempontjából az utóbbi 10 év alatt lényegtelen változások mutat a statisztika. Még legfeltűnőbb annak az izraelitákra vonatkozó része, akik majdnem 0,5 perccellettel vesztek az eddigi arányszámukból, mely 3,2%-ról 2,8%-ra csökkent. Gyarapodás kizárólag a katolikus vallásnál mutatkozik, melynek 92,2%-a 92,9%-ra növekedett.

Zalavármegye sötétségére, az analfabétákra a következő statisztikai adatok vonatkoznak:

Az összes népességből 1900-ban írni és olvasni 52,4%- tudott, míg 1910-ben 63,3%. A hat évnél idősebb népességből írni és olvasni tudott

1900-ban	65,8%
1910-ben	75,1%

Tehát az analfabéták száma is jóval kevesebb lett s remélhető, hogy a következő népszámlálás alkalmával már nagyon közel fog járnunk a minimumhoz.

A „Csáktornyai Takarékpénztár R.T.” Csáktornya

ezennel közhírré teszi, miszerint a MÁV. gépgyárból származó mezőgazdasági gépek u.m.:

ekék, boronák, rosták, szőlő-fecskenők, szecska- és répa-vágók, kukoricamorzsolók stb.

kedvező áron és kedvező fizetési feltételek mellett nála beszerezhetők.

Raktár-feloztatás folytán a gazdaközönség igen olcsón szeresheti be fenti intézetnél mezőgazdasági eszközeit és gépeit, melyek az intézetnél bármikor megtekinthetők

GAZDÁK ROVATA.

Mértékletesség és takarékoság.

A mértékletesség káros, romboló hatása egyaránt érezhető mindenben. Anyagiilag és erkölcsileg tönkre tesz bennünket. A táplálkozásban való mértékletesség egyenesen egészségünket ássa alá. A sok dinomnánom, heje-huja elszoktatja az embert a komoly munkától, nem is említve azt, hogy aki este későig mulatozik, annak nem igen van ám kedve korán reggel a munkához látni. Maga a sok evés-ivás tönkreteszi a gyomrot és ezen keresztül az egész emberi szervezetet. Bizonyos, hogy minden dolgozó, munkás embernek föltétlenül szüksége van jó és egészséges táplálkozásra, de mértékletelen táplálkozásra, örökös eszemiszomra senkinek sincs szüksége a világon. Sőt az által éppen saját testi épségünk ellen vétkezünk.

Az orvosok véleménye szerint, sohasem volna szabad annyit ennünk, hogy a túljóllakottság és az ezzel együtt járó tynyáság érzése meglegje az embert.

Ha így áll a dolog az evéssel, százszor inkább mondhatnók el ezt az ivásról. Nem akarok itt kitérni a szesz italok káros hatására, csak annyit jegyzek meg, hogy bölcsen teszi mindenki, ha mentől jobban tartózkodik mindenféle szesztől, izgatató italtól. Az orvosok már régen kimondták, hogy az alkohol pusztító hatással van az emberi szervezetre, de ha talán talán megengedünk is annyit, hogy lehetnek olyan vas-szervezetek, melyeknek igen csekély mértékben élvezve nem árt az alkohol, használni bizonyára nem használ az soha, senki fiának. Arról most nem beszélünk, hogy a mértékletelen iszákosság mint pusztító el a szervezetet, mint örli az idegeket, mint roncsolja szét akaratumkat, erkölcsi erőnköt, becsületünket. Arról nem szólnunk bővebben, hogy az iszákos nemcsak saját személye ellen követ el halálos bűnt. Utódainak, gyermekeinek is szörnyű kárára válik mértékletelen élete, beoltván a gyöngye gyermekemetét rettenetes bűnök csiráival. Avagy a tudomány nem hirdeti-e, hogy iszákos apáknak sokszor gonosztevő, erkölcsstelen gyermekei vannak? Bizonybizony, Jehova rettenetes szavára kell gondolnunk: megbüntetem az atyák álnokságát a fiakban! Aki tehát igazán szereti gyermekeit, akinek szíven fekszik, hogy testileg, lelkileg, erkölcsileg egészségesek legyenek azok, kik legdrágábbak neki a földön, az egyáltalában nem, vagy csak nagyon megfontoltan és mértékletesen enged meg magának néha-néha egy kis szesz ital élvezését.

A mértékletesség anyagi és erkölcsi haszna immár tisztán állhat mindnyájunk előtt. Most még pár szót a takarékoságról szeretnék szólni. E két fogalom: mértékletesség, takarékoság, annyira rokonok, hogy majdnem mindig karöltve szoktak járni. A mértékletes ember rendszeren takarékos, s megfordítva is áll, mert a takarékos ember sohasem fog tobzódni, dözsölni semmiben. A takarékos ember nem él tisztán a mának, a pillanatnak, hanem gondol a jövőre s igyekszik magát a sors mindenféle eshetőségével szemben biztosítani. Keresményéből, jövedelméből félretesz arra az időre, mikor már munkaereje nem lesz olyan erős és nagy. Vagy előre számít esetleges elemi csapásokra, melyekkel szemben a véges emberi erő és tudás tehetetlen.

És itt jegyezzünk meg magunknak valamit: bármily csekély fölöslegünk van, azt tegyük azonnal félre. Ne mondjuk könnyelmű vállvonogatással: ej, mit, ezt a pár krajcárt, vagy hatost nem érdemes félretenni. Minden fillér, mit gondosan félreteszünk, tőkénként növeli, sorsunkat, jövőnket biztosítja. Apróságokból lesznek a nagy dolgok és ne kicsinyeljük a fillért sem, ha félre tudjuk tenni, mert az is jövőnket megalapozására, biztosítására szolgál. Ritka ember van abban a szerencsés helyzetben, hogy egyszerre nagyobb összeget takaríthat meg. A legtöbb ember bizony csak apránként tud gyűjtögetni, de az nem baj, ha lankadatlan szorgalommal és kitartással cselekszi.

Természetesen, ügyelnünk kell arra, hogy ne menjünk tulságba a mértékletesség és takarékoság szép erénye ne váljék csúf bűnné a zsgoriság és kapzsiság csunya vétkévé. A testnek, léleknek meg kell adni a magáét. A testnek a rendes, egészséges táplálkozást és tiszta ruházatot, a léleknek az okos, vidám, helyes szórakozást. Az olyan ember, aki sajnálja magától a falatot s bár tehetné, hogy rendes, tisztességes köntösben járjon, piszkos rongyokkal fűdi be testét, nem mértékletes, hanem megvetésre méltó zsgorai, a kitől undorral fordul el minden józan gondolkodó ember. Éppen úgy attól, ki folyton a jövőért rettegve, nem meri a szép jelent élvezni s arra gondolva, hogy holnap talán esik az eső, ma nem bír gyönyörködni az Isten szép napjában. Ki nem csak fölösleges garasait rakja el, hanem azt is, mi a rendes, tisztes élethez szükséges volna. Az ilyen emberek mind balgák és ostobák, mert úgy a mértékletességben, mint a takarékoságban, mértékelt kell tartani és meg kell maradnunk az arany középuton.

Az Úr Isten sok szép adománya között, melyeket nekünk embereknek ajándékozott: legszebb az értelem. Az értelem szabja meg hát bölcsen minden lépésünket s ez vezessen minket előre az élet útjain.

Versek.

I. A második asszony.

Tavaly temették el szegény Tóth Tamásné, S új lagzira tódul máris az új násznap;
Hir kél a faluban erről is, arról is,
Az új asszonyról is.

Mikor Tóth Tamásné tavaly eltemették:
Sápadt kis árváját sokat emlegették,
Bús árvasáráért sokan megsiratták
Szegény Istenadtát.

— Pedig Tóth Tamásné fehér kis árvája
Nem a temetékör lett igazán árva;
Hej, most lett csak árva, mikor nem siratják
Szegény Istenadtát!

II. Balla Maris.

Utcán, téren virágot árult,
Illett rá karton, kék ruhája;
„De szép lány lesz — mondták — belőle
Tizenhét esztendő korára!”

Lett is belőle szép, sugár lány,
Kis városunk legszebb virága;
S a merre járt, virágot árult
Dívtos, szép, selyem ruhába!

Az anyjának mást vett koporsót,
S ő egyre úgy járt, mint a páva...
Ugy is fogták ki a Tiszából:
Dívtos, szép, selyem ruhába!

SZABOLCSKA MIHÁLY.

HIREK.

— **Halózás.** Mint részvétellel értesültünk, Török József nyug. körgyűző január hó 28-án 81 éves korában elhunyt Rédcisen. A köztiszteletben álló, népszerű öreg urat, kibén Paller Jenő rédcisi körgyűző neje édesapját vesztette, esztörtökön délután kísérték utolsó útjára.

— **A vármegye házából.** Zalavármegye által választmányra február hó 3-án délelőtt fél 10 órakor Zalaegerszegen, a vármegyeház gyűléstermében ülést tart. Tárgy: A február hó 10-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen felveendő ügyek tárgyalása.

— **Hofmann Aladár — járás: állatorvos.** A földmivélsügyi miniszter Hofmann Aladár alsólendvai városi állatorvost Mezőlaborcra (Zemplénmegye) m. kir. járási állatorvossá nevezte ki. Hofmann — akiben arányfjúságunk egy igen szimpatikus, népszerű tagját veszíti — már a legközelebbi napokban elhagyja városunkat.

— **A dunántúli szinikerület új igazgatója.** A dunántúli szinikerület — melyhez Alsó-lendva is tartozik — újabb gazdát cserélt. Halász Alfréd, a kerület eddigi igazgatója, nem találta elég jövedelmezőnek a kerületet s ezért lemondott róla. A dunántúli szinikerület új igazgatója Bányai Lajos lett, aki 24 tagu társulatával — köztük a nálunk is ismert Fekete Gábor titkárral — a közeli napokban kezdi meg kététheti működését Somogyországban.

— **Kitüntetés a hű gazdasági cselédeknek.** Sipeki dr. Balás Béla, Zalavármegye főispánja a földmivélsügyi miniszter leirata folytán megkereste az alsólendvai feldolgozó hivatalt, hogy hozzon javaslatba olyan gazdasági cselédeknek, kik ugyanannál a munkaadónál már huzamosabb idő óta szolgálnak, valamint olyan gazdasági munkásokat, kik munkástarsaik között a legmegbízhatóbbak, lesgzorgalmasabbak és legjózanabb életet élnek. A hű gazdasági alkalmazottakat ugyanis a földmivélsügyi miniszter 100—100 koronával és díszoklevéllel kívánja megjutalmazni.

— **Mazol Arnold mérnök tragédiája.** A szerencsétlen előhalottak számát kicsi városunk is megszaportította egy sajnálatos esettel. Az elmúlt héten a zalaegerszegi megfigyelő-intézetben internáltak Mazol Arnold alsólendvai mérnököt, akin az örültség jelei mutatkoztak. Mazol, feleségének néhány év előtti halála óta nagyon visszavonult életet élt, kerülte az embereket s az utcán csak nagyrítán mutatkozott. Környezete az utóbbi időben aggódva látta, hogy a tüdűgés ember állapota mind válságosabbra válik, egyre nyugtalanabb lesz s minden cselekedetével azt a látszatot kelti, hogy lelke egyensulya megbillent. A szerencsétlen, aránylag még fiatal ember rohamosan közeledett a katasztrófa felé. Az volt a rögeszméje, hogy a felesége nem halt meg, hanem valamelyik külsőországban él s legközelebb hazérkezik. Egy nap tényleg ki is világította a lakását, melyet telerakott gégo gyertyákkal, virággal, bort és süteményt készített az asztalra és így várta haza a feleségét. Máskor négy millió örökségről fantáziált, bankot akart létesíteni s egy egész légió embert akceptált mesés fizetéssel a bank tisztviselőjének. A bankot egy monumentális épületben akarta elhelyezni, mely célra a Főutca egyik háziorát akarta leromboltatni. Az utóbbi napokban pláne hercegnek képzelte magát és mindenkitől azt követelte, hogy „hercegségének” titulálják és szolgáljanak neki. Családja többször megkísérelte, hogy valamelyik országos elmeorogyóító-intézetben elhelyezkedjen, de mindenhol az a válasz jött, hogy nincs üres hely. Végre — mikor a szerencsétlen ember állapota már igazán veszélyes kezdett lenni — a zalaegerszegi „megfigyelő”-ben sikerült számára helyet szorítani; akkor azt mondták neki, hogy a felesége Egerszegen a főispánéknál vár reá, s ezzel az ürügygel felcsalták Egerszegré, a hol gyógykezelés alá vették a sajnálatraméltó embert.

— **Országos vásár sorrendje Szegörgyölygön.** Szegörgyölyg községben az országos allat- és kirakódó vásárok a folyó évben a következő napokon fogják megtartani: Február 19-én, április 12-én, június 9-én, augusztus 11-én és október 21-én. A lóvásárok emelése céljából az 1913. évben tartandó minden egyes vásár alkalmával a bizottságilag legszebbnek talált 3 darab ló díjazva lesz. Első díj 30 kor., második díj 20 kor., harmadik díj 10 korona.

— **A Belatincevidéki Takarékpénztár** ez évi rendes közgyűlését február 11-én délelőtt 11 órakor tartja Belatincon, az intézet saját helyiségében. Az elmúlt év az intézetre nézve kedvezően zárult, amennyiben a tiszta nyereség 45625 kor. 91 fillért tesz ki.

— **Elítélték a lendvai pénzeslevél-tolvajt.** Hozsán István 20 éves murarévi (hottizai) ifjúban nem sok öröme telhet az apjának. A nagyreményű cseméjét az őszel az apjától, Hozsán Ivántól ellopott 900 koronát, amivel Budapestre szökött. Ott felsapott sofőrnek s vigan élt mindaddig, amíg a pénze el nem fogyott. Akkor hazajött és itt új stílikt követett el. Balazsics István murarévi községi bíró címére Amerikából érkezett az alsólendvai postahivataltal 1400 korona, ennek az utalványát Hozsán elkérte azzal, hogy a postáról elhozza a pénzt, s mikor az összeget felvette, el sem bucsuzva a kapufélfától, megszökött. De nem élvezhette sokáig az aranyzsabadságot, Budapestre eljött és Zalaegerszegrre szállították. A zalaegerszegi kir. törvényszék hétfőn, január hó 27-én ítélkezett a rosszlelkű fiu felett s miután apja az általa tett feljelentést időközben visszavonta, a pénzeslevél elsikkasztásáért 8 hónap börtönrre ítélték.

— **Cigányok táncmulatsága.** Rövid volt a farsang, kevés volt a mulatság s hogy derék cigányaink mégis valahogy kárpótólják magukat, ők maguk rendeznek mulatságot. A mulatság pedig mikor is lehetne máskor, mint csonkacsütörtökön (febr. 6-án), a cigánymulatságok konvencionális napján? Már a meghívókat is szétküldték. A meghívó szerint a mulatság a Koronaszálló nagytermében lesz s a tiszta jövedelmet a községi szegény-alapra fordítják. Kezdete este 8 órakor. Beléptidj 1 kor., családjegy 2 korona. Felülfizetéseket elfogadnak.

— **Hegyközségi közgyűlés.** Az alsólendvai hegyközség február hó 16-án délután fél 3 órakor Alsólendva nagyközség tanácstermében rendes tavaszi közgyűlést tart a következő tárgyszorattal: 1. Az 1912. évi zárszámadás megvizsgálása és a felmentvény megadása. 2. Hegybíró és választmány választása. 3. Esetleges indítványok.

— **Öngyilkos muraszombati kávé.** — Boros Benő muraszombati kávé — mint tudósítónk jelenti — péntekre virradó éjjel arzénnel megmérgezte magát. Boros a kártya áldozata. Szerdán egy nagyobb társasággal kártyázott, a szerencse nem kedvezett neki s mintegy 1000 koronát elvesztett. Boros agyában ekkor fogamzott meg az öngyilkosság gondolata, lefeküdt és az előre odakészített arzenikummal telt üvegből megmérgezte magát. Keserves jégátására figyelmessé lettek a házbeliek, rögtön orvosért küldtek, aki gyorsan gyomormosást alkalmazott. Állapota súlyos, de lehet, hogy a gondos orvosi kezelés visszaadja az életnek.

— **Vásárok áthelyezése.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Csáktornya nagyközségben az augusztus 3-ára eső vásár ez évben kivételesen aug. 4-én, Ráckanizsa községben az aug. 10-ére eső országos vásár ez évben kivételesen aug. 11-én és Drávavásárhely községben a június 15-ére eső országos vásár ez évben kivételesen június 16-án tartassék meg.

— **Az izr. hitközség közgyűlése.** Az alsólendvai izr. hitközség f. hó 17-én délután 3 órakor a hitközség iskolatermében tartja ez évi rendes közgyűlését. Tárgyszorozat: 1. A képviselőtestület jelentése az előző évi működésről. 2. Az 1912. évi zárszámadások tárgyalása. 3. Az 1913. évi költségvetés megállapítása. 4. Két számvizsgáló bizottsági tag választása. 5. Községkerületi képviselő-kválasztása 3 évre. 6. Indítványok.

— **Óh, azok a gyerekek!** Nyolcvan vig apróság. Írták Nagy Endre, Szini Gyula, Tábori Kornél. Három kitünő nevű író, aki már annyi mulatságot szerzett a magyar közönségnek, most a gyermekvilágba tett felfedező utat és gazdagon tértek onnan vissza. — A kincseket, amiket szerettek a „Vidám Könyvtár” most megjelent 14-ik számában adják át a közönségnek. A gyermeki lélek bája, a gyermeki gondolkodás eredetisége és ötletessége jellemző és érdekes vonásokkal tárul a nyolcvan apróságból az olvasó elé és derít, jókedvet szerez neki. A kedves kis könyv 40 fillérért minden könyvesboltban, trafikban és vasúti állomáson kapható vagy megrendelhető.

— **Felülfizetések kimutatása.** A lendvavásárhelyi temetkezési egylet Zsitiek Ferenc vendéglőjében január hó 25-én jól sikerült táncmulatságot rendezett, a mely alkalommal felülfizetmi sziveskedtek a következők: Volper Pál, Varga Ferenc, Zsitiek Ferenc, Pollák József (Alsólendva) 5—5 kor., Benkó József (Mezővár) 4 K 80 fill., Szijártó Géza 3 K 80 fill., Milhofer Testvérek, N. N., Kűhár József (Mezővár) 3—3 kor., Turza János 2 kor. 80 fill., Szeiler Ferenc, Doma Ferenc, Fleischmann és Fürst (Szombathely) 2—2 kor., Ritoper József (Mezővár), Dominkó György 1:40—1:40 K; Gregorencsics József (Alsólendva), Németh Vendel 1:20—1:20 K; Farkas Jánosné, Deák Teréz, Bozsek Gyula, Sebestény János, Benkovic Mátys, Berényi István, Lovenyák Vince, Szabó Ferenc, Németh István, Sável János, Varga József, Kalamár Imre, Szigeti Emil 1—1 kor.; Csomor Károly 80 fill., Varga József 60 f., Kajtár István, Kovács József, Erniska Károly, Gábor Ferenc, Végi József, Toplak János, Stein Antal, Czug János, Both József, Both János és Vukán János 40—40 fill. A szives felülfizetésekért ezuotn mond köszönetet a rendezőség.

— **Az alsólendvahegyi embervadászat.** Olvasóinknak bizonyára még élénk emlékezetében van az a rémes eset, mely a mult év őszén, október 27-én az alsólendvai hegyen levő u. n. bedenekri erdőben történt. Simonka Pál hercegi segéderdős egy többgyermekes apát, Lak Márton helybeli napzsámot állítólag azért, mert ez a herceg erdejéből tüzelőanyagot akart hazavinni, egyetlen puskalövessel leterítette, ugy, hogy Lak a kapott sérülés következtében azonnal kisznevett. Simonkát az eset után letartóztatták s bezsállították a zalaegerszegi kir. ügyészség börtönébe. — A gyilkos erdőört az ügyészség szándékos emberölés büntette miatt helyezte vád alá s ügyében február hó 19-én lesz Zalaegerszegen a főtárgyalás.

— **Köröznek egy katonát.** Tafték Ferenc 24 éves hidász-katona zsabadságot kapott ezredétől, hogy hazajöhessen Belatinra. A minap letelt a zsabadság-idő, de Tafték nem jelentkezett s eltűnt a falujából is. Most országosan körözik.

— **Hatszáz trachomás beteg Somogyban.** A vendvidéki szerencsétlenségnek, a trachomának borzalmas terjedéséről számolt be Somogy megye aispánja legutóbbi negyedévi jelentésében, mely Somogy megye közegészségügyi állapotairól szól. A jelentésnek megdőböntő szenzációja egy statisztika, mely szerint egy híján 600 trachomás beteg van Somogy megye területén. A vendvidék és a Muraköz réme tehát egy nagy ugrással Somogy megyét lepte meg és ott terjed feltartóztatlanul. Pedig az a szám, melyet az aispáni kimutatás megállapít, bizonyos, hogy korántsem meríti ki a somogy megyei trachomások egész tömegét, kiket bátran lehet megegyeszer, vagy akár háromszor annyira is taksálni, mint amennyit az orvosok megállapítottak. Nemzeti veszedelem terjeng az alsólendvai járás vendvidékéről, aminék csak igazán mintaserüti és a legsúlyosabban végrehajtott hatóságí védekezéssel lehet utját állani.

— **A csendőrség figyelmébe.** Vége felé tartunk a farsangnak s azért nem tartjuk aktuálisnak leközölni azt a panaszos levelet, melyet tegnap hozott szerkesztőségünknek a posta. Szól pedig ez a levél a maszák ellen. Elmondja azt az igazságot, hogy ahány helynélküli, dologtalan csavargó, felügyelet nélküli inasgyerek, cselédeleány csak van a városban, az esténkiut mind maszkaruhát öit és késő éjszakáig kószál az utcán, nagy dicsőségére az amugy sem valami szilárd közrendnek és közbiztonságnak. S ha még csak kószálnának?! De este inzulálják a járókeleket, éjjel megzörgetik az ablakokat, erőszakkal behatolnak a lakásokba, s ahol nem fogadják őket a legzsvisebben, ott szemtelenebbek a piaci légnél. — Mindezt elmondja a panaszos levél s mindezt megerősíthetjük mi is. Vége felé tartunk a farsangnak ugyan, de azért a jövőre való tekintettel csendőrszünk szives figyelmébe ajánljuk a fentieket.

— **Az időzősök a következő hetek és napokra esőt és hideg időt jósolnak.** Ezzel feltlenül az emberiség a meghűlének van kitéve. Azért célszerű mindjárt a kezdetnek kezdetén a Réthy-féle pemetefü cukorkákat használni, melynek doboza csekély 60 fillérbe kerül. Azonban ügyeljünk, hogy minden dobozon a készítőnek neve, Réthy Béla gyógyszerész, rajta legyen, mert csak akkor valódi.

— **A vidéki járványkórházak ügye.** A legutóbbi kolerajárvány idején kiderült, hogy a legtöbb község nem rendelkezik járványkórházzal és a meglevő járványkórházak nagyrésze sem volna képes komoly veszedelem idején hivatását teljesíteni. A belügyminiszter tehát tavall elrendelte, hogy minden község köteles megfelelő járványkórházat építeni. Számos törvényhatóság azonban e rendelet kapcsán előterjesztést intézett a belügyminiszterhez, melyben jelentette, hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok miatt a községek nagyrésze nem képes a járványkórházak felállításának költségeit fedezni. A belügyminiszter most köriratban honorálta a községek kérését, amennyiben kijelentette, hogy a járványkórházak felállítási költségeinek feléréséért hajlandó megfizetni, illetőleg az országos betegápolási alappól fedezni.

— **Muraközi háziipari szövetkezetek.** A muravidi munkásokból egy háziipari szövetkezet létesítéset tervezik, akik különféle kosár- és diszmuárut készítenének. A mozgalom élén Besztercezy Gábor csáktornyai gazdasági tanár áll.

— **Lefejezte önmagát.** Kiskanizsán Godina Antal jómódu kisgazda súlyos betegségében rémes módon vetett véget életének. Boldogban élt családjával, míg az utóbbi időben súlyos asztmatikus betegségben nem esett. Szombaton annyira el volt keseredve, hogy a kutba akart ugrani, de családja az utolsó pillanatban megkapta és visszatarította. Vasárnap jobban érezte magát és mikor családja aludni tért, fuldoklási rohamai annyira elővették, hogy kínjában kiugrott az ágyból, lekapta a borotvát a szekrényről és a nyakát elmetesztette, ugy, hogy feje csak egy izomszálon lógva hanyatlott le törzséről. Godina a zonnal kisznevett. Feleségét férje köhögése felkötötte és a borotvát ki akarta férje kezéből ragadni, de már későn és maga is kezén súlyosan megbesebült. A nagy izgalmak az asszonyt ágybadóntótték.

— **Bucsuszó.** Új élethivatásom s kötelességeim elszólitottak Alsólendváról, melynek falai között közel két esztendőt töltöttem. Ismerőseim nagy száma és az idő rövidsége miatt mindenkiöl nem vehettem személyesen búcsút, miért is ezuttal mondok utolsó „Isten hozzád”-ot és kérem ismerőseimet, tartsanak meg szives emlékkümben. Alsólendva, 1913. január hó 29.

Schrantz Elek.

— **Kossuth Lajos gyermekeiről,** nyolc hónapig tartott fogságukról érdekes dolgokat mond é Zuboly Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermek-lapja, a Jó Pajtás legutóbbi számában. Ugyanebbe a számba verset írt Benedek Elek, Sebők Zsigmond folytatja az új Dörmögő-történetet Dörmögő ur és Karancs Peti címmel, Krudy Gyula érdekes elbeszélést ír, Keményfi Jenő kedves képet rajzolt, Szentgyörgyine Kronberger Lili a páros korcsolyázásról mond el a korcsolyázókat kiválóan érdeklő dolgokat, Zsiga bácsi mulatságos mókát mond el. A rejtvenyek, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizési ára negyvedre 2 korona 50 fillér, felévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Képes Hét

100

Kötetes Könyvtára

vászonkötéses kötetek az előfizetők 50 fillér ráfizetés ellenében

Ingyen és bérmentes kapják meg.

Falk, Geijerstam, Gorkij, Krudy, Dóczy, Szomaházy, Szemere György stb. hírneves írók műveinek gyűjteményes kiadása.

Minden hónapban egy kötet.

A KÉPES HÉT előfizetése 6 hónapra 6 kötettel együtt 8 korona.

Kiadó: Budapest, V., Visegrádi-u. 8.

Előfizetőink ingyenes
hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem

Előfizetőink ingyenes
hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ARNSTEIN BENŐ fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszinten norinbergi-, üveg- és porcellánkereskedése. Deszka-, épületfa-, szenraktár

ASCHERL JOZSEF építész, építési vállalkozó. Elvállal építési tervek készítését, mindennemű építkezést, valamint szakvélemény adását.

BADER HERMAN cipész. Kész cipők raktára.
BECK MIKSA sütője a Főuton (saját ház).

BORS ISTVÁN kötélgyártó.

BLAU SANDOR vasuti vendéglője az állomásnál.

BLAU és BARTOS rőfösáru- és készruha-üzlete.

DEUTSCH JÁNOS vendéglője a Vasuti-utcában

ERMÉNYI JÁNOS babsütő és mézeskalácsos.

EPPINGER SAMU téglagyáros és gőzmalom-tulajdonos Alsólendva.

FERENCZY JÓZSEF vendéglős.

FREYER LIPÓT norinbergi-, díszmü-, üveg-, porcellán-, vegyesáru- és csemegekereskedése.

ÓZV. FARAGO ISTVANNÉ borbély- és fodrász.

FUCHS FERENC fűszer- és vegyeskereskedése.

FEHÉR ANTAL köröm- és kocsikovács.

FÜRST ALBERT vendéglős Rédics.

GOMBOSY és WENDL fűszer-, csemege-, rövid-, norinbergi-, üveg- és porcellán-áru kereskedése.

GREGORENCICS JOZSEF szikvizgyára. Kivá-natra szikvizet vidékre is szállít.

GÖNCZ GÁBOR peknyester ajánlja saját felügyelete alatt készült házi rozsenyert és süteményeit.

ÓZV. GÁLLITS TAMASNÉ kéményseprő-mesternő GRUBER FERENC lisztraktára Főut, Kopeczky-féle házban. Mindenféle liszt a legolcsóbb árban.

GUNDERLACH ANTAL asztalos Szentjános-utca

HARTMANN EDE férfi-szabó (Alsó-utca.)

HEGEDICS ISTVÁN eszmadia.

HEGEDÜS SÁNDOR épület- és butor-asztalos.

KANCAL JÓZSEF vendéglője a Kanizsai-utcában

LEVÁRT JAKAB hentesáru-készítő, Szentjános-u.

LEVASICS FERENC építőiparos.

MAYER ÖDÖN óras és ékszerész. Nagy raktár china-ezüst arukban.

MAURER FERENC szobafestő és mázoló.

MARTON KÁLMÁN vaskereskedése. Legnagyobb választék vas- és vasalásokban. Varrógép-, gazdasági gép-, szen-, cement- és malomkő-raktár.

MURSICS LAJOS építőiparos.

NEUBAUER ANDRÁS „Korona” nagyvendéglője

MEIZL LAJOS narancs- és cukorka-kereskedő Kanizsai-utca 93. (saját ház).

NÉMETH ERNŐ borbélyüzlete Főut, Beck-f. házban

NÉMETH PÁL gép- és épületlakatos.

POLLÁK LAZÁR nagykereskedő. Dohány és szivar nagy-árúda.

PERKÓ VENDEL hentesáru üzlete a Főuton.

PANDUR LAJOS szoba- és címfestő, épület- és butor-mázoló

REICHENFELD LAJOS mészáros és hentes, Főut

SCHWARCKÁROLY bőrkereskedő és szikvizgyáros

SIPOS DANIEL elsőrendű uriszabó (Főut).

SCHRANTZ ELEK rőfös- és divatruháza. Állandó nagy raktár a kitűnő Central-Bobbín varrogepekben

SIPOS LAJOS épület- és műbádogos.

SIMONKA JÁNOS szikgyártó.

SCHAFFHAUSER ENDRE mechanikus.

TIVADAR FERENC vas- és fűszerkereskedése.

ÓZV. TUSKE FERENCNÉ vendéglős.

TAKÁTS FERENCZ asztalos.

TOPLAK JÁNOS vegyeskereskedése, mész- és cement-raktára és cement-áru készítése.

VARGA MÁTYÁS a szőlőhegyenelad fás és zöld szőlőoltványokat a legjobb bor- és csemege-fajokban

WORTMAN BENŐ rőfös- és divatáru-kereskedése.

WALTERSDORFER ADOLF mészáros.

WOLFSOHN HENRIK központi kavés.

WEISZ ZSIGMOND elsőrendű férfi-szabó.

VIDÉKIEK:

BERÉNYI ISTVÁN vasáruháza Lendvavásárhely.

CSEKE KÁROLY csesztreg-paraszai gőzmalma.

DOMA JÓZSEF vendéglős Lendvavásárhely

DZSUBAN JÁNOS vendéglős Alsólakos.

DOMJÁN SÁNDOR cipész Szentgyörgyvölgy.

FRANKÓ ANTAL vendéglője Bántornya.

FÜRST ALAJOS kereskedő Kerkaszentmiklóson.

FÜRST LIPÓT vendéglős Rédics.

FÖLDES MÓR „Zrinyi”-kávéháza Csaktornyan.

FERÉNCZEK MIHÁLY szállodás és vendéglős Varasd-Toplica.

GIDER GUSZTAV vendéglős Zsitkóc.

GÁL JÓZSEF molnár Petesháza.

GREGOR JÁNOS molnár Muraszerdahely.

GAÁL SÁNDOR, a rédicsi hengergőzmalom új bér-
lője ajánlja malmát mindennemű gabonák őrlésére.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Bántornya.

HARTMANN FERENC kéményseprő Muraszombat

HORVÁTH GÉZA vegyeskereskedő Cserföld.

IVANICS FERENC ácsmester Hosszufalu.

JERICs IVAN ácsmester és kutszivattyu-berende-
zése vállalkozó Mura hely.

ÓZV. KRAUSZ FÜLÖPNÉ kereskedése Hosszufalu

KOVÁCS FERENC vendéglős Alsómorác (Vas-m.)

KEMÉNY MÓR kávéháza Muraszombat.

KOHN LIPÓT mész-, cement- és deszka-nagy-
kereskedése, Eternit-pala elárúsítása Muraszombat

KARDOS JÓZSEF vaskereskedése, nagy választék
vas- és vasalásokban, gazdasági gép-, kovácsész-
kocsz- és cement-raktár Mura szombat.

KRALI MÁTYÁS mechanikus kerekpár- és varro-
gép javító műhelye Csaktornyan.

KEPE MIHÁLY Hosszufalu. Elvállal mindennemű
betonmunkát. Kész esővek és hidak kaphatók.

KANCAL ISTVÁN vendéglős Rédics

KONTLER KÁROLY vegyeskereskedése Lendva-
hosszufalu.

KÖLLER JÁNOS vegyeskereskedő Göntérháza

KÓSA MÓRIC szakvizsgázott cipész Nemesnép.

LOVÉNYÁK VINCE borbély Lendvavásárhely

LEBOVITS KÁROLY vendéglős Damása.

LAGHENBACHER JÓZSEF kereskedő Zalabaksa.

MILHOFER TESTVEREK vegyeskereskedése
Lendvavásárhely.

MAYER MIKSA FIA vegyeskereskedő Pórszombat

MAYER JAKAB kereskedő Muraszerdahely.

NEUBAUER PÉTER vendéglős Kebelesztrárton

NÉMETH ISTVÁN cseresep-m. és tetőfedő Resznek

NEMECZ JÁNOS Muraszombat. Nagy választék
kerekpár-, varrogép- és gazdasági gépekben.
Köszén- és fegyverraktár.

PAURICS MÁTÉ elsőrendű szobafestő- és
mázoló Muraszombat. Mintákkal szívesen szolgál.

POLLÁK SAMU vendéglős Mura hely (Deklezsin.)

PRESZLER VICTOR Hungaria-kávéháza Komárom

ROSENBERGER DAVID kereskedő Zalabaksán.

REICH HENRIK fűszer-, vegyesáru-, festék- és
veteménymagvak kereskedése, bor-, sör- és
pálinka-mérés Nagypalinán.

REINER LÁSZLÓ vendéglős Felsőszemenye.

SPIEGEL ADOLF vendéglős Völgyifalu.

SBÜL KÁROLY vendéglős Radamos.

SCHWARCZ LIPÓT butorkereskedő Varasd.

SALAMON JÁNOS molnár Lovászi.

SZABÓ FERENC cipész Lendvavásárhely.

TURNAUER BLA kereskedő és vendéglős Murarev

TÓKA LAJOS malmalma s lisztraktára Csentevölgy

TOPLAK JÁNOS ác és építő-mester Bakónak.

TIBOLD ANDRÁS vendéglős Belatinc.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrászterme
Muraszombat.

VOGEL SAMU vendéglős Szentgyörgyvölgy.

VIGH KÁROLY és TÁRSA gőzmalma Göntérháza.
Vesz mindenféle gabonát s elad legjobb lisztekét.

VARGA JOZSEF vendéglős Lendvavásárhely.

WALTERSDORFER IGNAC sörkereskedő Ujpest

Takács Ferenc

mű- és butor-asztalos ALSÓLENDVÁN.

Ajánlja nagy raktárát mindennemű

temetkezési cikkekben.

Nagy választék 12-1

kész koporsókban,

szemfedél, sirkoszoruk, koszoru-
szalagok, mirtuszcsokrok, fejkoszoruk,
fátyolok, halotti ruhák, cipők, harisnyák-
ban stb. **Koporsódíszek és szalag-
betűk** legnagyobb raktára.

==== Mérsékelt, legolcsóbb árak! ====

T. vendéglős urak figyelmébe!

Legjobb minőségű asztali

és csemege uj- és ó-borok

mérsékelt árak mellett minden mennyiségben kaphatók

Iroda: a Délvasmegyei Taka-
- rékpéztár épületében. -

Kalchbrenner és Nádai

muraszombati borpincékben.